

Wychodzi codziennie w godzinach rannych.

PRENUMERATE, I OGŁOSZENIA przyjmuje
Centralna Administracja ogłoszeń Polskiej
Prasy prowincjonalnej, Warszawa, Zgoda 1

UWAGA: Początek ogo-
dzinie 5-oj, w niedzielę

Żona dzieci i rodzina

Passé Partout prócz urzędowych i prasowych nie ważne

dramat
amerykański

Komendant
Posterunku Wywiadowczego № 2.

IV.

świata mas robotniczych, tamowana przed wojną przez rządy obce — winna się teraz rozwinąć już, winna mieć możność potęgowania się stopniowo bodaj, aby uświadomienie zadań w kierunku religijnym i narodowym było należytem, a nie jak dotąd już to i jedynie na podłożu partyjnym, już to bez wyraźnego kierunku politycznego, a w obu wypadkach miernem.

Gdyby masy robotnicze miały
możność korzystania z należytej
oświaty, nie inielibyśmy tylu już
nietylko malkontentów, ale wprost
jednostek wrogich ekonomicznym
warunkom kraju, a nawet samej
państwowości. Nie mielibyśmy
tylu rezonerów pustych, tylu war-
chołów, nie mielibyśmy tak po-
datnego gruntu na ziarna fałszy-
wej ideologii, tak łatwego uleg-
nia doktrynerji, które czepiając
się tych i owych tylko wykosza-
wiają zdrowy z gruntu element.

Nie słyszałoby się na różnych wiecach bzdurstw domorosłych Lassallów, Kautskich, Leninów, Radków itp.; nie słyszałoby się złe pojmowanej ideologii o kierunku narodowym, nie widziałoby się tylu faktów rozdwojenia tj. innych słów, innych czynów.

Mógłby ktoś powiedzieć, że o potrzebach kulturalnych robotnika winien myśleć w pierwszym rzędzie — rząd. Niewątpliwie. Mamy też nadzieję, że rząd swoje robić będzie. Nie przesadza to jednak kwestji, że i wielki przemysł łącznie z rządem z własnej inicjatywy około potrzeb robotnika nie może przejść, jak to robił dotąd.

Wiele jest u nas wielkich przedsiębiorstw, znajdujących się w rękach wprowadzie obcych kapitalistów, ale okazujących Polsce

faktami dużo dowodów przyjaźni i szczerych chęci, aby Polska była potęgą. Niechże i w tym kierunku pokaże ten przemysł, że nie tylko jego zadaniem jest eksploatować dla swych interesów bogactwa Polski, że go obchodzi sprawa robotnicza. Ale poza przedstawicielami wielkiego przemysłu koalicji, obowiązuje to wszystkich, którzy ten przemysł tworzą u nas. Mało jest mówić o potrzebach robotnika — trzeźwiny.

Co daje Niemcom pokój?

Jak podaje „Manchester Guardian”, w związku z ratyfikacją traktatu i układem co do okupacji 5 obszarów plebiscytowych, zostaną na Górnym Śląsku, Prusach Wschodnich i Silesii wkrążone rady robotników i żołnierzy. Wszystkie wojska niemieckie i wyżsi urzędnicy muszą w przeciągu 2 tygodni obszary te opuścić. Natomiast wkroczą wojska koalicji, komisie aliantów i ich sprzymierzonych i obelgą administrację tych obszarów. O przyszłej przynależności państwowej mieszkańców rozstrzygnie głosowanie, które odbędzie się gminami.

W okręgu Saary obejmie nadzór komisja międzynarodowa, mianowana przez radę ligi narodów. Wszystkie pokłady stają się własnością Francji. Po 15 latach mogą się mieszkańcy opowiedzieć, czy chcą zostać francuzami czy Niemcami.

W obszarze Eupen-Malmedy odbędzie się natychmiast plebiscyt przez zapisanie się na listy przedłożone przez władze belgijskie.

Przy aneksjach, których dokona Francja i Polska, zostaną osobno traktowane Gdańsk i Kłajdeda z okolicą. O przyszłości Kłajpedy rozstrzygną sprzymierzone i stowarzyszone państwa główne. Gdańsk zostanie odłączony od Rzeszy niemieckiej i zostanie wolnym miastem.

Według warunków wojskowych traktatu pokojowego musi wojsko niemieckie być zmniejszone w przeciągu 3 miesięcy do 200.000 ludzi, do 31 marca 1920 roku do 100.000 żołn., stan marynarki do 15.000 ludzi. Za zaniepokojenie niemieckich statków wojennych pod Scapa Flow muszą Niemcy dać odszkodowanie w okrętach i materiale okrętowym. Siły lotnicze zostaną rozbrojone.

Z zarządzeń gospodarczych Niemcy będą musiały oddać tyle okrętów, że pozostanie im tylko nieznaczna flota handlowa. Francji i Belgii muszą oddać wielką ilość bydła, którego zwrot dokuczy bardzo dotkliwie narodowi niemieckiemu, szczególnie dzieciom. Oddanie musi nastąpić w przeciągu trzech tygodni. Węgiel, benzol, smoła, amonijum i inne chemikalia będą musiały oddawać przez kilka lat. Spłata odszkodowań (300 kilkadziesiąt miliardów) rozłożona będzie na długi czas. Do tego dochodzą wszystkie inne przepisy, bardzo zawiłe, dotyczące żeglugi, długów, ruchu kanalsowego i kolejowego.

Przemysł polski na kresach.

„Ziemia Brzeska” donosi:

Przemysł polski na kresach rozwija się doskonale. Fabryka papieru w Borysowie nad Berezyną wyrabia dziennie 200 pudów papieru białego i kolorowego w cenie od 60 do 80 rubli za pud. Fabryka zapalek „Berezyna” wyrabia dziennie wagon zapalek sprzedawanych w Mińsku po 220 mk.

Nadto w Mińsku pracuje 7 olejarni, 16 fabryk mydła, fabryka tekstury, fabryka tapet, 15 fabryk tutek do papierosów, 12 tartaków parowych, huta szkłana oraz około 300 drobniejszych warsztatów pracy.

O cenę węgla.

Na skutek wzianki zamieszczono! w Nrze z dnia 13 bm. p. t. „Przewóz węgla koźmi” otrzymaliśmy następujące wyjaśnienie od Państwowego Urzędu Węglowego (Wydział ekspedycji) w Sosnowcu.

Urząd Węglowy na detaliczną sprzedaż węgla ingerencji swojej dotąd nie rozciągał pozostawiając takową całkowicie wolnej sprzedaży. To też ceny węgla przy sprzedaży detalicznej różnią się od cen węgla grubego sprzedawanego przez Urząd Węglowy w cenie 21 mk. za korzec, względnie 210 mk. za tonnę. Na cenę tę składają się: 1) cena węgla, płacona przez Urząd Węglowy kopalniom wydobywającym węgiel, 2) podatek skarbowy i 3) podatek komunalny, wynoszący 10 proc. od sumy dwóch pierwszych cen.

Cena węgla sprzedawanego w detalu bezpośrednio na kopalniach musi być niższą od cen węgla Urzędu Węglowego ponieważ nie obejmuje podatku skarbowego wprowadzonego z dn. 1 stycznia r. b. i zawartego w cenie wyznaczonej przez Urząd Węglowy. Ceny detaliczne węgla w dużych kopalniach dla sprzedaży lokalnej ustala się przez Radę Zjazdu (dla kopalń reprezentowanych w Radzie Zjazdu) i są bezwarunkowo niższe od cen drobno-kopalnianych i handlowych.

Ponieważ dostawa węgla przez Urząd Węglowy związana jest z przestrzeganiem w pierwszej linii kolejności w wysyłce i przy dysponowaniu brane są pod uwagę interesy przedewszystkiem państwa, otrzymanie węgla w mniejszych ilościach za pośrednictwem Urzędu Węglowego dla odbiorców prywatnych lokalnych przedewszystkiem ze względu na konieczność długiego oczekiwania kolei jest niewygodne, stąd dostawa droga prywatną z pominięciem Urzędu Węglowego jest wygodniejsza tembardziej, że węgiel nie podlega monopolizacji państwowej a jest artykułem wolnego handlu.

Dodać możemy od siebie, że brak odpowiedniej odgaleźni linii kolejowych powoduje konieczność dostawy koźmi, co wyzykują, dzięki obrotności i ruchliwości swej prywatnej dostawcy

żydzi tembardziej, że nie płać podatku, mogą węgiel dostarczyć w cenie tańszej, niż Urząd Węglowy, nie przestęgając przytem niewygodnych dla odbiorców zasad kolejności.

Cena więc urzędowa węgla niezależnie od podrożeń takowego przeciętnie jest nieco wyższą od cen detalicznych.

Sprawa węglowa jest dla rządu b. poważną troską, jeśli mowa o racjonalnym zaopatrzeniu i zadowoleniu wszystkich potrzeb kraju. Obecnie bowiem węgiel, wydobywany we wszystkich kopalniach Zagłębia Dąbrowskiego, Małopolsce, Karwinie i Czechach na 1 i pół miliona tonn niezbędnych dla kraju wynosił zaledwie pół miliona.

Z Górnego Śląska.

Śląski Uniwersytet ludowy.

KATOWICE (tel. wł.) Data 12 stycznia rozpoczęły się wykłady i trwać będą do 30 czerwca. Zaprowadzone są dwa kursy jednolite. Pierwszy kurs odbywać się będzie w pierwszym i trzecim tygodniu a drugi kurs w drugim i czwartym tygodniu miesiąca.

Wykłady będą: historia polski i G. Śląska, historia języka polskiego, literatura polska, z uwzględnieniem śląskiej, ustawodawstwo robotnicze prawo obywatelskie i hygieny.

Przegląd w Bytomiu: A. Napieraleki, Rybarz, Kott, adw. Kudara i dr. Hlond. Wykłady odbywać się będą w bytomskiej szkole realnej w poniedziałki, środy i piątki.

Dla Katowic i okolic odbywać się w poniedziałki 12-1-1920. Aula, Koarbenmittelschule, Schulstr. (przy kościele ewangelickim).

Dla Zabrza i okolicy w poniedziałek 12-1-1920. Aula, gimnazjum, ul. Ogrodowa, (Gartenstr.)

Dla Król. Huty i okolicy we wtorek dnia 13-1-1920. Aula, Cecilien-Lyceum, Moltkeplatz (w pobliżu lecznicy miejskiej).

Lajdactwa pruskie.

Otrzymał list od sosnowiczanina p. Edwarda Rosikonina, w którym opisuje on postępowanie naszych sąsiadów z za kordonu, mogące być przykre dla historii kultury niemieckiej.

Kilka tygodni temu przeszła bez przepustki granicznej, a zatem nielegalnie, granicę 12-letnia mieszkanka Sosnowca, Stanisława Walude, udając się na Górny Śląsk do szwagra po pieniądze na utrzymanie dziecka, które ten pozostawił pod opieką jej matki, wdowy w Sielcu (w cegielni), udając się, w myśl wydanej dla górnoślążaków amnestji, za granicę.

Dziewczynę tę przylapał Grenzschutz i wtracił, bez śledztwa, do więzienia. Spędziła ona w różnych więzieniach na pograniczu cztery tygodnie, przyczem głodzono ją tak, że została z niej skóra i kości, a organizm jej został doszczętnie wyczerpany z sił.

Zrozpaczona matka deremnie poszukiwała w ciągu kilku tygodni swego dziecka i tylko przypadkowo, od pewnej izraelitki, dowiedziała się, że widziano jej córkę w Katowicach, jak ją przeprowadzali Niemcy z jednego więzienia do drugiego. Waludowa, uzyskawszy przepustkę, udała się natychmiast do Katowic i tu, po długich poszukiwaniach, natrafiła na ślad swej córki.

Biłując Niemców o wypuszczenie uwolnionej z sił i strasznie wychudłej chorej dziewczynki, uzyskała, że zabrał się sąd prowizoryczny, który osądził „przestępny czyn dziecka”, skazując je na 6 tygodni więzienia za przejście zagadkowe granicy bez przepisa-

nych dokumentów osobistych. Ponieważ, po spędzeniu 4 ch tygodni w więzieniach, pozostawało Stanisławie Waludzie jeszcze dwa tygodnie do odświeżenia kary, co przy stanie zdrowia dziecka, równałoby się śmierci — matka jej ubiegała jednego z doktorów tamtejszych, by ten wystawił jej odpowiednie świadectwo o zdrowiu więźnia, na podstawie oględzin i badań lekarskich uwężone. Ten szanujący się pruski lekarz, pobrawszy od biednej wdowy... 300 mk. uczynił zań jej prośbie. Udawany się ze świadectwem do więzienia i władz sądowych, smutna była biedna wdowa za uwolnienie dziecka złożyła okup w kwocie 800 mk., poczem pozwolono jej zabrać na pół żywą córkę.

Gdy w dniu 31-g. grudnia p. E. R. był u doktora Pierwochy w Sosnowcu przywieziono właśnie doń Stanisławę Waludę. Wygląd jej, według słów świadka, przerażał wprost obecnych tam. Oczy zapadłe, szeroko otwarte, wpatrzone w przestrzeń, wychudła blade sine ciało — czyniły wrażenie szkieletu. Dziewczyna nie mogła ani stać, ani siedzieć. Na pytania odpowiadała statycznymi ruchami rąk i ust, nie mogąc wydać z siebie dźwięku. Co chwile następowało omdlenie. Doktor orzekł, że trzeba usiłnych starań i zabiegów, by dziecko utrzymało przy życiu. Takich więźniów jest na Śląsku więcej. Komentarze zbędne. Oto jeszcze jeden dowód kultury niemieckiej. Sądźmy, że sprawę tę wzmą pod uwagę odpowiednie czynniki rządu polskiego i Sejm Polski, którego interwencji musimy się domagać, w imię męczonych obywateli polskich!...

Telegramy.

Komunikat sztabu generalnego.

(F. A. T.).

WARSZAWA, 13.1.1920.

Front litewsko-białoruski: Na północ od rzeki Dźwiny wojska pod dowództwem gen. Rydza Smigłego posunęły się na wachód i zajęły folwarki Krasnorynów, Kaiki, Szkieltowo i szeregi mniejszych miejscowości położonych na tej linii. Kontratak bolszewicki odparto przy współdziałaniu naszej artylerji, przyczem wzięto 100 jeńców i dużą zdobycz wojenną. Ataki bolszewickie na wachód pod Kozilem na południe od Polocka, odparto, na południe od Prypoci, patrol nasz rozprędził i zniósł doszczętnie oddział partyzancki bolszewików, który przedostał się na terytorium wojsk.

Front wołyński: Sytuacja bez zmiany

Niemcy zobowiązują się zwrócić Polsce zrabowane dobro.

PARYŻ. (PAT). Ag. H.v. Po wrażliwym porozumieniu podpisano dziś następującą ugodę:

Niemcy zobowiązują się zwrócić Polsce zaliczki, zapłacone przez gminy i powiaty polskie na rachunek państwa polskiego, zwrócić wwiezione maszyni według zaady zastosowanej wobec Francji i Belgii i zwolnić się przez odpowiednie wypłaty z gwarancji za wypuszczone w obieg marki polskie. Materiał kolejowy zostanie wydany bezwzględnie w stosunku kilometrowym dyrekcji kolejowej w Prusach Wschodnich i na Pomorzu, według stanu roku zeszłego. Liczba ostateczna będzie ustalona przez ekspertów.

Niemcy zgodzili się podjąć bezwzględnie w Parwku rokowania w sprawie wycofania władz wojskowych i cywilnych, oddania funduszy kościelnych i archiwów, tudzież kontraktów.

PARYŻ, 13 stycznia (PAT) Agenc. Havasa: Dziś podpisano układ przewidywany w sprawie przewozu wojsk z Prus Wschodnich

PARYŻ (PAT). Agenc. Havasa: Delegaci polscy złożili oświadczenie wobec Niemców, że uważają umowy gospodarcze zawarte w Berlinie za unieważnione. Od chwili obecnej administracja Górnego Śląska przechodzi na państwa sprzymierzone.

Ewangelicy Śląscy będą głosowali za przynależnością do Polski.

KRAKOW. Przybył tu z Cieszynej superintendent wszystkich zborów ewangelickich w Rzeczypospolitej polskiej ks. pastor Büsche. Pastora Büschego przwiał na stacji komitet z pastorem dr. Mcheida na czele.

Pastor Büsche po tygodniowym pobycie na Śląsku Cieszyńskim odejść najlepsze wrażenie o pomysłach wiłdokach plebiscytu dla Polaków. Polacy ewangelicy będą jak jeden mąż głosowali za przynależnością do Polski. Ponieważ zaś stanowią oni 60 proc. ludności Śląska, więc ich stanowisko będzie rozstrzygające.

Thugutt wycofuje się z polityki.

WARSZAWA. Jak slychać oświadczony p. Thugutt usunął się z politycznej pracy. Przyczyną tego postanowienia są nieporozumienia w stronnictwie „Wyzwolenia”.

Posel polski na posłuchaniu u Ojca św.

RZYM. (PAT) Havas. Ojciec św. przyjął na posłuchaniu posła Rzeczypospolitej Kowalskiego i sekretarza poselstwa Michalowskiego.

Posel Rosenblatt w Ameryce.

ŁODZ. Jak informuje „Warszawska socjalistyczna tydzieńka” „Lubensiragen”, posel Rosenblatt (z Łodzi) wyjechał do Ameryki w celu zapewnienia dla żydów polskich wydatniejszej pomocy z Ameryki. Posel Rosenblatt nadesłał już depeszę, że sprawa ta stoi na dobrej drodze.

Cześć ufrudniają otrzymywanie wiadomości.

KRAKÓW. (PAT). Od wczoraj niema połączenia telegraficznego między Krakowem a Wiedniem. Należy to przypisać nie wyjaśnionym dotąd zarządzeniom władz czeskich, które nie zezwoliły również filii czeskiego biura prasowego w Morawskiej Ostrawie na odbieranie depesz z Wiednia.

Duchowieństwo czeskie zakłada cerkiew czecho-słowacką.

PRAGA. (PAT). Wczoraj odbył się tu wielki zjazd reformowanego duchowieństwa czeskiego. Obradowano nad wnioskiem odłączenia się kościoła rzym. kat. i nad utworzeniem samostannej cerkwi czecho-słowackiej. W głosowaniu oddano 211 ważnych głosów, z czego 140 za wnioskiem, a 66 przeciw. Wobec tego wyniki głosowania, proklamowano odłączenie się od kościoła rzym. kat. i utworzenie samostannej cerkwi pod nazwą: Cerkiew czecho-słowacka. Tymczasowy zarząd cerkwi będzie powołany wydziałem cerkiewnemu, złożonym z 12 członków. Na walnym zjeździe wybrano zaraz 6 członków tego wydziału.

Ruch bolszewicki w Niemczech.

WIEDEN. (PAT). „Der Morgen” donosi z Berlina, że stronnictwo nie zadowolonych socjalistów i komunistów uprawia ponownie energiczną propagandę. Rozwój wypadków przyśpiesza wzrostu drożyzny i brak węgla. „Leipziger Ztg.” donosi, że robotnicy postanowili urządzić strajk generalny w całych Niemczech, jeżeli ustawa o radach fabrycznych w obecnym ujęciu brzmienia będzie przyjęta. Równocześnie wszaga się strajk kolejarzy. Dziś odbyły się w Berlinie liczne starcia strajkujących z robotnikami chcącymi pracować. Wiele sklepów żywnościowych, cukierni i t. d. zostało splądrowanych przez tłum.

nościowych, cukierni i t. d. zostało splądrowanych przez tłum.

Za przemycanie pieniędzy.

ŁÓDŹ. Wczoraj oficer Dowództwa żandarmerii G. O. Ł. aresztował Franciszka i Władysława, braci Mikulskich, którzy zajmowali się przemycaniem pieniędzy.

Przy Mikulskim znaleziono walizkę, wypełnioną banknotami i monetami srebrnymi. Aresztowanych przesłano do Urzędu Śledczego. Zarządzono dalsze dochodzenie.

Kronika telegraficzna.

— W Poznaniu od kilku dni szerzy się gwałtowna epidemia hiszpanki, zarówno wśród ludności cywilnej, jak i wojskowej. Przebieg choroby jest bardzo ciężki.

— W S. bari wybuchło powstanie socjal rewolucjonistów, którym się udało owołać główną siedzibę Kołczaka, I. kutkiem. Wojsko Kołczaka oddało miasto bez walki. Rewolucjonści rządzą natychmiastowego pokoju i zawieszenia broni z rządem sowieckim.

— Dotychczasowy dowódca 6 korp. rezerwy Eberhardt, w myśl żądań rządu oddał sprawę usunięcia żelaznej dywizji z nad granicy Prus Wschodnich, w ręce gen. N. Hbela. Sztab dywizji 8 bry. odtransportowano do Stadenina na tem zakończono sprawę usunięcia wojsk niemieckich z Prus Wschodnich.

— W Berlinie na tle strajku kolejowego w ubiegły czwartek urządzono szereg demonstracji antyrządowych. Między innymi demonstrowało 100 nie-dorostków wołając: „Przez z Noskem”. W mieście i na linii Berlin—Lichterfelde—Friedrichsfelde—O. t. miało miejsce wiele napadów na pociągi towarowe.

Nowy Bank Przemysłowy w Sosnowcu.

W końcu stycznia lub na początku lutego r. b. przesiedlony zostanie z Dąbrowy do Sosnowca dotychczasowy oddział tamtejszy Banku Przemysłowego dla Królestwa, Galicji i Lodomerji z Wielkim Księstwem Poznańskim, posiadający centralę w Łwowie, sto milionów koron kapitału akcyjnego po podwyższeniu go obecnie o 50.000.000 kor., z rezerwowym zaś kapitałem razem około 125.000.000 koron.

W Dąbrowie pozostanie ekspozytura oddziału sosnowieckiego, która będzie pełniła dotychczasową funkcję, pośrednicząc między Sosnowcem a Dąbrową.

Dyrektorem sosnowieckiego oddziału Banku będzie p. Feliks Wilński, dotychczasowy kierownik ekspozytury w Dąbrowie. Z dniem oddziału tego nowego Banku będzie pośrednictwem między Galicją a Kongresówką przy dokonywaniu wszelkich wpłat i wypłat oraz najrozmaitszych operacji bankowych do dyskonta weksli włącznie. Prócz tego Bank udzielać będzie przemysłowcom Z. g. l. b. pożyczek pod zastaw nieruchomości, rachomego inwentarza: maszyn, artykułów danej produkcji i t. p., ułatwiając tą drogą rozwój przemysłu krajowego.

Potrzeba Banku takiego dawno dawała się odczuwać u nas, to też podnieść należy z uznaniem myśl głównego Zarządu otwarcia szeregu filii w kraju, między innymi i w Sosnowcu i przeniesienia centrali ze Lwowa do Warszawy z przemianowaniem Banku tego na Ogólny Krajowy Bank Przemysłowy.

W tych dniach Bank Przemysłowy otwiera nowe oddziały w Stryju, Jasie, prócz Sosnowca i posiadać będzie, niezależnie od zakładu centralnego dziesięć zakładów filialnych, a w niedalekiej przyszłości zamierza się swoich filii znacznie jeszcze pomnożyć.

Umowy w sprawie obszarów plebiscytowych.

LYON. (Radio st. war.) Komisja pod przewodnictwem generała Le Ronda, podpisała w piątek 5 umów, zawartych z technicznymi delegatami niemieckimi odnośnie spraw następujących:

- 1) Rozpoczęcie urzędowania Komisji koalicyjnych dla Górnego Śląska, Olsztyna i Kwidzyna.
- 2) Umowy w sprawie oddania obszarów Kłajpedy i Gdańska.
- 3) Ewakuacji Górnego Śląska.

ską przeciw wojska niemieckie i okupacji tegoż przez wojska sprzymierzone.

4) Ewakuacji przez wojska niemieckie i okupacji przez wojska sprzymierzone obszarów Olsztyna, Kwidzyna, Kłajpedy i Gdańska.

5) Porozumienie w sprawie przewozu pociągów wojskowych przez obszar kwidzyński i olsztyński.

Podpisanie pokoju.

BERLIN. Biuro Wolffa donosi, że w sobotę po południu o godz. 4 m. 15 podpisali wysłannicy niemieccy w francuskim min. dla spraw zagranicznych protokół ratyfikacyjny w obecności członków Najwyższej Rady koalicyj. Potem wręczył Clemenceau przedstawicielowi niemieckiemu piśmienne potwierdzenie dotyczące zniesienia żądań odszkodowania za Scapa Flow.

Tęsamem wchodzi pokój w życie. P. podpisaniu protokołu przystąpił Clemenceau do niemieckich delegatów i oświadczył im dosłownie: „Mam za szczyt powiedzieć panom, że dziś wieczór podpisany zostanie rozkaz wyłączenia do domu jeńców”. Podczas ceremonii nie był obecny przedstawiciel Ameryki.

Ile wojska przybędzie do obszarów plebiscytowych.

PARYŻ. Aż do ostatniej chwili usiłował rząd niemiecki ciągnąć u koalicji zniesienia liczby wojsk okupacyjnych. Wszystkie te starania były daremne. Jednakowoż liczba wojska się zmniejsza, ponieważ, jak piszą gazety niemieckie,

Ameryka wojsk nie przyśle. Na Górnym Śląsku przybędzie wobec tego za miast 16 tylko 12 batalionów. Podobno koalicja przybiła i tę liczbę zmniejszyć, o ile by się okazało, że epokój i porządek jest zapewniony.

Strejk kolejarzy objął i Górny Śląsk.

SOSNOWIEC. Układy, które się zeszłej soboty toczyły między władzą kolejową a kolejarzami, nie odniosły pożądanego skutku, tak, że strejk wybuchł i na Górnym Śląsku. Dotąd strejkują obwody: bytomski, katowicki, chorzowski, raciborski, kędzierski, bismarckucki, laurbucki oraz kolejarze

kolei wąskotorowej Rożdżeń—Szopienice. Władze skonzygowały większą ilość wojsk.

Dworzec katowicki obsadzony został w sobotę wieczorem przez oddział wojskowy.

Wczoraj i dziś słychać było od strony Śląska detonacje.

KRONIKA.

— **Komitet daru narodowego dla Piłsudskiego** W ostatnich dniach powstało szereg komitetów prowincjonalnych, między innymi w Włodawku, Białym, Przasnysku, Liskach, Opatowie etc. nie licząc drobniejszych skupisk. Rada Miejska w Włodawku przeznaczyła 6.000 mk., a wydział powiatowy Sejmiku Łódzkiego 5.000 na dar Narodowy dla Naczelnika Państwa.

— **Z kolei Warsz. Wied.** Władze kolejowe zaczęły od wszystkich kandydatów na konduktorów tej kolei, którzy poddani zostali egzaminowi w Kielecach przedstawienia następujących dowodów: Świadectw szkolnych, świadectw z poprzedniej pracy i zaświadczeń obywateli o moralnym prowadzeniu się kandydatów.

— **Cena węgla.** Kopalnie podniosły cenę węgla na 25 mk. za korzec.

— **Wypłata zasiłków.** W biurowym tygodniu kopalnie wypłacają pracującym i robotnikom przyznane zasiłki.

— **Spadek cen zegarków.** Zegary, zegarki i ich części składowe są obecnie nadzwyczajnie kosztowne, jako pochodzące ze Szwajcarii, gdzie liczą podług kursu franka szwajcarskiego. Tymczasem kopcy tutejsi otrzymali oferty z Niemiec, że ponieważ tam są znaczne zapasy tych przedmiotów mogą one być sprzedawane za marki niemieckie. Z tego powodu spodziewany jest spadek cen zegarków i ich części składowych.

— **Tygodnik „Przemysł i Handel”.** Ministerstwo Przemysłu i Handlu od 1 stycznia 1920 roku rozpoczęło wydawanie pod tym tytułem nader cennego tygodnika. Jego zakres poważny, współpracownictwo tegich i znanych w tej dziedzinie piór publicystycznych, widać wydawnictwu trwały rozwój. Nadto tygodnik ten posiada przeobfity, jak na nasze stosunki dział informacyjny handlowych i przemysłowych zagranic

nych, upodobniając się do słynnych amerykańskich „Reports of U. S. A. Consular Service” i stając się tym samym niezbędnym organem dla każdego handlowca i przemysłowca w większym stopniu. Adres redakcji: Warszawa, Elektryczna 2.

— **Zjazd Prezesów Oddziałów Twa Rozwoju Przemysłu, Rzemiosła i Handlu** odbędzie się w dniu 18 b. m. o godz. 11 rano w lokalu Twa „Rozwój” (ul. Żółwia 2). Na zjeździe omawiane być mają bardzo ważne sprawy.

— **Kancelaria oficera ewidencyjnego** na powiat Dąbrowski mieścić się będzie od 15.1 r. b. w Dąbrowie Górniczej przy ul. Francuskiej Nr. 1, o czym zawiadomienia Powiatowa Komenda Uzupełnień interesantów.

— **Trudności w czasie jazdy** koleją i niewygody, związane z nadmierną ilością wpuszczonego do pociągów pasażerów powodują wprost niemożliwe stosunki, na które uskarżają się podróżujący. Kasy nie przestrzegają norm sprzedaży biletów, których się więcej wydaje, niż miejsc zawiera dany pociąg. To też z wagonów, na stacjach mniejszych gdzie pociągi krócej się zatrzymują, wyjść niepodobna. Nie można w nich też ani siedzieć ani stać. Pojęcie klasy II i III nie istnieje, bo pasażerowie mający bilety klasy II nie muszą z braku miejsc stać w wagonach w kl. 3 ej.

— **Uregulowaniem** tych stosunków w kolejowych, na które uskarżają się stale podróżujący musi się zająć Zarząd kolei.

— **Wspomnienie pośmiertne.** Wczoraj zmarł w mieście naszym s. p. Franciszek Ogrodnik, przeżywszy lat 56. Zmarły był ślusarzem i maszynistą Huty „Katarzyn” w ciągu lat 30 tu, a w czasach ostatnich pracował w Komitecie Żywnościowej tejże Huty. Sumiennością w pracy i dzięki spokojnemu, prawemu charakterowi, godności i taktowi oraz solidarności w stosunkach koleżeńskich zasłużył sobie zmarły na zaufanie zwierzchników a uznanie i szacunek wśród ogółu kolegów, którzy ze smutkiem głębokim przyjęli wiadomość o jego śmierci.

Cześć jego pamięci!

— **Wylew Przemszy.** Po śniegowych roztopach wylała Czarna Przemsza. Jest to obecnie jeden z największych wylewów tej rzeki. Park Sielecki wraz z częścią pól, należących do fabryki Diella, tworzy istną jezioro. Poziom wody rano sięgał 2 m. 50 cm., a o godz. 4 i pół cokolwiek opadł bo do 2 m. 30 cm.

Na razie wylew rzeki szkód mieszkańcom Sosnowca nie wyrządza, w razie jednak dalszego podniesienia się poziomu wody wylew byłby niebezpieczny dla części miasta, niżżej położonej.

— **Papierosy w cenie** bezczelnie podskoczyły w górę. Za papierosy każdego gatunku każda sobie sprzedawcy płacić po mk. 1—1.20, z górnego tytoniu, swojej roboty po 80 — 90 fen. Przeto brak ich daje się mocno odczuwać, bo importowanie z zagranicy takowych nie bardzo się opłaca i ustaliło z powodu wstrzymania ruchu granicznego piasnego.

Kantor Loterii W. Bykowskiego

w Będzinie przy ul. Małachowskiego Nr. 6 Wypłaca wygrane. Sprzedaje marki stemplowe, pojedyncze egzemplarze „Kurjera Zagłębia” przyjmuje przedpłaty i ogłoszenia. 2007

Dr. ANDRZEJ HEJMAN

choroby uszu, nosa i gardła

SOSNOWIEC, KOŁATAJA 10

(Mikolajowska).

Od 4 — 6 pp. oprócz świąt. 1269

— Epidemiczne objawy choroby we i płaćwa domowego pojawiły się od dni kilkunastu w mieście naszym. Szczególnie kury, widocznie mniej odporne, poddają się chorobie, ginąc masowo i przynosząc tym poważne szkody właścicielom, a szczególnie skrzętnym gospodarom, boć mięso dziś dochodzi do cen więcej niż wysokich.

— Z rektoratu uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Wpisy dla wojskowych urlopowanych na studia od 1 stycznia 1920 r. (drugi trymestr) od bywać się będą w czasie od 1 stycznia do 8-go 1920 r. W terminie późniejszym wpis dozwolony jedynie za zezwoleniem Senatu akademickiego, po należytem usprawiedliwieniu spóźnienia.

Niewojakowi obecnie do wpisu nie będą dopuszczeni.

Do wpisu należy zgłaszać się osobliście u dziekana właściwego wydziału wykazując się przytem metryką chrztu lub urodzenia, świadectwem dojrzałości i dokumentem urlopowym. Jeżeli świadectwo dojrzałości zostało wydane przed rokiem 1919, należy dołączyć dokumenty uzasadniające przerwę w studiach (świadectwa z zajęć, służby wojskowej, pobytu itp.)

Uniwersytet Stefana Batorego liczy sześć wydziałów: humanistyczny, teologiczny, prawa i nauk społecznych, matematyczno-przyrodniczy, lekarski i sztuk pięknych. Na każdym wydziale odbywa się nauka w zakresie pierwszego roku studiów.

— Mięso czy kości. Jak się sprytnie urządzają niektórzy rzeźnicy do wodzi fakt, że gdy na skutek wydanego oficjalnego cennika musieli oni obniżyć ceny mięsa, obecnie odbijają sobie rzekome straty na... dodawaniu do mięsa kości. Kupujący fant mięsa i to nie nadzwyczajnego gatunku otrzymuje trzy czwarte fanta kości i chrząstek. Lepsze mięso idzie na drogę kielbasy i inne wyroby na eksport. Stąd też przy jatkach kupujący ze wzburzeniem domagają się dobrego mięsa.

— Cenniki i jadłospisy co do wysokości cen potraw i napojów restauracyjne na dworcach kolejowych kwalifikują się do przejścia przez Urząd do Walki z Lichwą. Niektórzy kelnerzy restauracyjni przytem, ku niezadowoleniu gości, odznaczają się skłonnością zbytnią do pewnych działań artystycznych jak dodawanie i mnożenie, co goście uważają za... wadę...

— Teatr H. Czarneckiego daje dzisiaj egzotyczną operetkę „Róża Stambulu”, łącząc się z teatrem No woci w Warszawie, który wystawia tę świetną operetkę. Rolę tytułową wykona p. Loda Rogińska, która, po powrocie do zdrowia, obejmuje swój repertuar i czarować nas będzie swoimi swoimi pięknym głosem, jak również grą pełną subtelności. Rolę Achmeda, Midilli, Fridolina, starego komicznego ojca wykonają pp. Wiśniewski, Leonowicz, Oleński i Wolfiński; resztę obsady porządnie również bez zmian.

Jutro premiera znakomitej farsy „Urlop małżeński”, w której komiczne sytuacje, połączone z zajmującą treścią stanowią całość, zajmującą widza od początku do końca.

W piątek w Dąbrowie „Cygańska miłość”.

W robotę Lehara „Ewa”.

W niedzielę po południu „Wesoła para”; wieczorem po raz pierwszy „Złoty niezłoty w klasztorze”.

— „Ojciec Bernardo” demonstrowany w Oazie, to o głębokim pokładzie ideowym dramat, osnuty na tle głośnego dzieła Józefa Pakosi, w którym przedstawiony jest wieczny problem życia-zagadki, miłości, tęsknoty, żądzy, namiętności i młodości i tryumf idei głębokiego zrozumienia z delfinów wieka za ziemi, jego obowiązków, opromienionych wielkim poświęceniem, szczęściem ziemskiego z jego rozkoszami, dla wyższych aspiracji ducha. Ojciec Bernardo to uosobienie wielkiej rezygnacji ze szczęścia osobistego na rzecz innych, to uosobienie hartu i siły woli jednostki ludzkiej, świadomej celów życia. Strona dydaktyczna i wartość artystyczna filmu jednają mu wielu widzów, żądnych poważniejszej myśli i głębszej treści w ekranowych widowiskach.

— Cały świat jest teatrem film—dramat „Itala” w Turynie o wspaniałej inscenizacji demonstruje kino „Zaczęło”. Na tle doskonałe obmyślanej akcji z ciekawiającą i wielce treściwą wywieśra silne wrażenie na widzu gra wielkiej artystki Klary Sabbatelli, nie mówiąc o skomplikowanej fabule i głębszej wartości obrazu, który dzięki pomysłowości autora dramatu ściąga wielu widzów do „Zaczęło”. Obraz powyższy nie należy do tuzinkowych i zasługuje na uwagę.

— „Tajemnice świątyni Kali” i „Nord-Expres” w niebezpieczeństwie” dwa dramaty o bogatej efektownej inscenizacji, pełne scen frapujących uwagę widza zarówno wchodzącymi krajobrazami jako też niezwykłością akcji—wystawia „Sfinks”, poczynając od wczoraj.

Drożyzna mięsa a rzeźnicy.

W niedzielę i poniedziałek w jatkach nie można było dostać mięsa, a kupujący, wzburzeni, o mało, że nie znieważali niektórych rzeźników czynnie, domagając się takowego. W sobotę w nocy, jak nam komunikuje jeden z p. p. rzeźników, przybyło do Sosnowca kilka wagonów bydła rogatego i nierogacizny, które lekarz miejski weterynarii inspektor Bekker, na prośby rzeźników, przyjął dopiero... w poniedziałek w południe z wagonów, jako kwalifikujące się na ubój. Przytem dorozka dla wspomnianego lekarza miała kosztować 40 marek, przewóz koleją jednej sztuki 50 marek, ładowanie 5 — 10 mk, podatek na rzecz Magistratu od sztuki 15 mk., co cenę przeciętną około 300 mk. za średnią sztukę nierogacizny, przy całym szeregu innych kosztów związanych z ubojem, podnosi i powoduje drożyznę mięsa. Wspomniany rzeźnik zapytuje, czy ogół bierze te okoliczności pod uwagę, ale nie odpowiada na pytanie gdzie się mięso i słonina podziwiają zaraz po zabiciu wieprzy, bo często na drugi dzień rano.

Natomiast zaznacza, że p. Bekker nie chciał obajrzeć bydła w niedzielę, mimo próśb rzeźników, opartych... na świadomości potrzeb gwałtownych miast i zapytuje, czy koniecznym jest kontrolowanie bydła przy wyładunku waniu a nie przy uboju, w bydłobójni.

Czasopismo Górniczo-Hutnicze jest wraz z dwutygodniowym dodatkiem Czasopismo Naftowe

jedynym w Polsce organem poświęconym sprawom górniczego hutniczego i naftowego przemysłu oraz związanym z nim galęziom wiedzy i techniki.

Przedpłata roczna Mk. 60,
zeszyt pojedynczy Mk. 4.

Biuro Redakcji i Administracji w Warszawie, Bielańska 18, w Krakowie, Jagiellońska 5.

Konto P. K. O. Nr. 141.049. 1981

Rozkład jazdy

pociągów na stacji Sosnowiec
Dyrekcji Warszawskiej.

Odchodzą z Sosnowca:

Nr. 414 do Strzemieszyc	7.20 rano
134 „ Zawiercia	9.20 „
152 „ Warszawy (wol.)	10.15 „
124 „ Warszawy (osob.)	12.30 „
132 „ Częstochowy	3.20 p. p.
416 „ Strzemieszyc	4.15 „
126 „ Warszawy	9.00 w.
418 „ Strzemieszyc	9.50 „
128 „ Warszawy	11.55 „
412 „ Strzemieszyc	1.50 „

UWAGA I. W najbliższej przyszłości uruchomione będą: Pociągi: Nr. 123 do Warszawy o godz. 6.20 rano, Nr. 136 do Zakbów o godz. 2.30 w nocy, Nr. 138 do Zakbów o godz. 7.40 rano i Nr. 140 do Zakbów o godz. 7.66 wieczorem.

UWAGA II. Pociągi warszawskie Nr. 124, 126 i 128 odchodzą z Sosnowca jako pół pociągi, do których dopina się w Zakbówach pół pociągi krakowskie Nr. 21, 26 i 28 i są pociągami bezpośredniej komunikacji pod ostatnimi numerami. Tak samo ma się sprawa i z powrotnymi z Warszawy.

Przychodzą do Sosnowca:

Nr. 125 z Warszawy	5.50 rano
413 „ Strzemieszyc	6.40 „
131 „ Częstochowy	8.30 „
415 „ Strzemieszyc	10.50 „
127 „ Warszawy	11.30 „
133 „ Zawiercia	2.35 p. p.
151 „ Warszawy (wol.)	5.50 „
417 „ Strzemieszyc	9.10 wiecz.
123 „ Warszawy	11.20 „
411 „ Strzemieszyc	1.00 „

UWAGA. W najbliższej przyszłości uruchomione będą, prócz wspomnianych, pociągi: z Warszawy Nr. 131 o godz. 5.05 po poł., Nr. 139 z Zakbów 9.55 wiecz., Nr. 137 z Zakbów o godz. 10.00 rano, Nr. 135 z Zakbów o godz. 2.00 w nocy.

Dworzec Dyr. Radomskiej.

Odchodzą z Sosnowca:

Nr. 212 do Strzemieszyc	8.00 rano
Nr. 214 do Strzemieszyc	4.26 po poł.

Przychodzą do Sosnowca:

Nr. 211 ze Strzemieszyc	10.14 rano
213 „ Strzemieszyc	8.24 wiecz.

UWAGA 1: Pociągi powyższe są lokalne i mają połączenie z pociągami krakowskimi, kursującymi na linii Kraków—Dąbów w Strzemieszycach.

UWAGA 2: Pociągi, kursujące pomiędzy Sosnowcem a Strzemieszycami (miejscowe) wagonów klasy II nie posiadają. Klasa II istnieje od Strzemieszyc.

Rozkład pociągów na linii
Sosnowiec—Katowice.

Przychodzą z Katowic: o g. 12.03
w południe i 6.58 po południu.

Odchodzą z Sosnowca do Katowic:
o g. 2.00 po poł. i 8.45 wiecz.

Od Administracji

Sprzedaż pojedynczych numerów
oraz przedpłata na „Kurjer Zagłębia” na Będzin i okolice
załatwia Kantor W. Bykowskiego
w Będzinie przy ulicy Małachowskiego Nr. 6. 2006

Ogłoszenie.

Do Rejestru Firmowego przy Sądzie Okręgowym w Sosnowcu, Dział B. Tom I w dniu 2 stycznia 1920 roku zapisano:

11. Towarzystwo górniczo-przemysłowe „Saturn” udzieliło p. Adamowi Sztachelskiemu prawa podpisywania Towarzystwa „Saturn” wspólnie z jednym z dotychczasowych prokurentów, a mianowicie pp. Siwczynskim, Dawidsonem i Karneyem.

Ogłoszenie.

Do Rejestru Firmowego przy Sądzie Okręgowym w Sosnowcu, Dział B. Tom I w dniu 7 stycznia 1920 roku zapisano:

11. Towarzystwo górniczo-przemysłowe „Saturn” mianowało p. Henryka Siwczynskiego, inżyniera, naczelnym dyrektorem Towarzystwa „Saturn” na mocy upoważnienia z dnia 10 listopada 1919 r., zeznanego przed notariuszem Kazimierzem Rossmannem w Łodzi za R. Nr. 154 z prawem samodzielnego podpisywania całej korespondencji tak technicznej, jak handlowej oraz czeków.

Domy i place

różnej wielkości do sprzedania zaraz.

Wiadomość „Kurjer Zagłębia”.

1559

DROBNE OGŁOSZENIA

Posady i prace.

Potrzebna starsza kobieta

do zajęcia się wychowaniem dwojga dzieci, 8-letnim chłopczykiem i 4-letnią dziewczynką, oraz do prowadzenia domu. Zgłoszenia listowne proszę nadsyłać pod adresem Stefana Lipskiego Sosnowiec, al. Starososnowiecka 112. 2041

Potrzebny jest pracownik (czka)

obeznany (a) z buchalterią; oferty składać pod R. Z. w Redakcji Kurjera. 2082

Osoba inteligentna poszukuje posady do zarządu domem, lub też wyręczenia pani domu. Może wyjechać. Łaskawe oferty dla „Haliu” do Kurjera. 2039

Zdolna panna w krawiecczyźnie z Małopolski poszukuje szycia po domach. Wiadomość w Kurjerze. 2034

Kupno i sprzedaż.

Blaszanki po słoninie

amerykańskiej na wyrób kupuje zakład blaszarski B. Pelka, Pogoń Długa Nr. 34. 1965

Polski Zakład Zegarmistrzowski

B. Rutkowski Będzin Kollataja 17 poleca duży wybór ściennych i kieszonkowych zegarków oraz reperację. Również duży wybór harmonii chromatycznych i dwurzędowych. Reperacja i przeróbka tychże. 1983

Rb 4000 Półczki Państwowej

jest do odstąpienia. Zgłoszenia przyjmuje Kurjer Zagłębia pod „M. M.”. 2025

Na karnawał

w wielkim wyborze kwiaty artystyczne, kotyliony, wachlarze, dzęty, galony, perelki oraz wszelka galanteria męska i damska. A. Holewińska 3 Maja 24. 2029

Lokale.

Matorzysta poszukuje mieszkania

przy rodziciel. Nauka dzieci rodziny bezpłatnie. Oferty składać w Kurjerze pod A. 10. 2013

Poszukuję zaraz pokoju z kuchnią

Oferty z podaniem ceny do Kurjera Zagłębia pod „Mieszkanie”. 2035

Różne.

Angielskiego

francuskiego, niemieckiego, stenografii, korespondencji, buchalterii, kursu maturalnego udziela za pomocą listów Instytut Smitha, Warszawa, Sienkiewicza 3. 1998

Poszukuje się

Mk. 15000—20000 na I numer hipoteki. Lokata pewna. Wiadomość w Administracji Kurjera. 2005

Zg biono

kołnierzy skunksowy z firmą Chwanczak — Warszawa w niedzielę o 7 i pół wieczorem, jadąc ulicami od placu Kościuszki, Szeroką, Dietlowską, Trzeciego Maja, Małachowskiego do domu Nr. 26 przy tej ulicy. Uczciwy znalazca raczy oddać za swoją nagrodą do Sz. Rudowskiego przy ulicy Szerokiej Nr. 12. 2026

Zgubiono legitymą je tymczasową, wydaną przez Magistrat Sosnowiecki, na imię Marjanny Pytlak. Znalazca raczy oddać do Administracji Kurjera. 2027

Zgubiono pasport niemiecki wydany na imię Teodor Gala. Zwrócić do „Kurjera”. 2036

Zgubiono świadectwa Słusarskie wydane przez Urząd zgromadzenia Słusarskiego m. Sosnowca na imię Jana Sobien. 2037

Zgubiono kartę legitymacyjną wydaną przez Stow. „Robotnik” za Nr. 2126. Znalazca zwrócić do kantoru ogłoszeń „Czytań”; Warszawa 4. 2042

Zaginęła książka chlebowa wydana na kopalni H. Renard na imię Józef Kaleta. 2038

Francuzka daje lekcje ma wolne godziny od 9 do 3. Warszawski Bank Handlowy, mieszkanie Dyrektora. 2033

Zgubiono czerwony notes, w którym były papiery wojskowe, mianowicie: legitymacja żołnierska, świadectwo ukończenia szkoły podoficerskiej, dokument podróży na urlop bezterminowy, metryka i kopia z niej, wydane na imię Bolesława Mruka. Znalazca raczy oddać do Administracji Kurjera. 2031